

SPRENDIMAI

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2017/2350

2016 m. rugpjūčio 9 d.

dėl baudos Portugalijai skyrimo už tai, kad nesiėmė veiksmingų priemonių perviršiniam deficitui panaikinti

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1173/2011 dėl veiksmingo biudžeto priežiūros vykdymo užtikrinimo euro zonoje ⁽¹⁾, ypač į jo 6 straipsnį,

kadangi:

- (1) 2016 m. liepos 12 d. priimtu sprendimu Taryba pagal Sutarties 126 straipsnio 8 dalį nustatė, kad Portugalija nesiėmė veiksmingų priemonių perviršiniam deficitui panaikinti, kaip nurodyta 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendacijoje, pateiktoje pagal Sutarties 126 straipsnio 7 dalį;
- (2) Tarybai 2016 m. liepos 12 d. priėmus sprendimą, kad Portugalija nesiėmė veiksmingų priemonių perviršiniam deficitui panaikinti, Komisija Tarybai turėtų rekomenduoti skirti baudą;
- (3) iš principo Portugalijai skiriama bauda turėtų sudaryti 0,2 % ankstesnių metų jos BVP, tačiau baudos dydis gali būti sumažintas arba bauda panaikinta remiantis išimtinėmis ekonominėmis aplinkybėmis arba tinkamai pagrįstu atitinkamos valstybės narės prašymu;
- (4) 2015 m. Portugalijos BVP buvo 179,37 mlrd. EUR ir 0,2 % to BVP sudaro 358 738 200 EUR;
- (5) pagal Reglamento (ES) Nr. 1173/2011 2 straipsnio 3 punktą „išimtinės ekonominės aplinkybės“ – tai aplinkybės, kai pamatinę vertę viršijantis valdžios sektoriaus biudžeto deficitas yra laikomas išimtinium, kaip apibrėžta Sutarties 126 straipsnio 2 dalies a punkto antroje įtraukoje ir nurodyta Tarybos reglamente (EB) Nr. 1467/97 ⁽²⁾. Pagal pastarąjį reglamentą, toks deficito perviršis laikomas išimtinium, kai jis susidaro: i) dėl neįprasto įvykio, kurio atitinkama valstybė narė negali kontroliuoti ir kuris daro didelį poveikį valdžios sektoriaus finansinei būklei, arba ii) kai jis atsiranda dėl didelio ekonomikos nuosmukio, tai yra neigiamo metinio BVP augimo rodiklio arba dėl susikaupusio produkcijos sumažėjimo užsitęsusių labai lėto metinio BVP augimo, palyginti su augimo potencialu, laikotarpiu;
- (6) įvertinus pirmiau minėtų sąlygų pritaikymą Portugalijai, galima daryti tokias išvadas:
 - nors 2011 ir 2012 m. Portugalijos metinis PVP augimas susitraukė greičiau, negu tikėtasi, nuo 2013 m. pavasario ekonominė padėtis pamažu taisėsi. Nedarbas taip pat gerokai padidėjo iki 2013 m., tačiau Portugalijos ekonomikai galiausiai pradėjus gerėti 2014 m. jis vėl ėmė mažėti. Nuo 2014 m. BVP augo gerokai greičiau nei potenciali gamybos apimtis ir tikimasi, kad tokia situacija išliks ir 2016 m. Pagal Komisijos 2016 m. pavasario prognozę, tikimasi, kad BVP toliau augs – 1,5 % 2016 m., o 2017 m. augimas paspartės iki 1,7 %. Taigi, laikotarpiu, kurį apima 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendacija (t. y. 2013–2015 m.), didelio ekonomikos nuosmukio nebuvo;
 - be to, 2013–2015 m. laikotarpiu neįvyko jokie neįprasto įvykio, kurio vyriausybė negalėtų kontroliuoti ir kuris darytų didelį poveikį viešiesiems finansams;
- (7) todėl išimtinių ekonominių aplinkybių, kurios suteiktų pagrindą sumažinti baudos sumą, nėra;

⁽¹⁾ O L 306, 2011 11 23, p. 1.

⁽²⁾ 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (O L 209, 1997 8 2, p. 6).

- (8) 2016 m. liepos 18 d. Portugalija pateikė Komisijai pagrįstą prašymą Tarybai rekomenduoti skirti nulinio dydžio baudą. Savo prašymui pagrįsti Portugalija pateikė tokias priežastis:

Portugalija primena esmines fiskalinio konsolidavimo pastangas ir struktūrines reformas, įgyvendintas per paskutinę ekonominio koregavimo programą. Ji taip pat dar kartą patvirtina savo tvirtą pasiryžimą 2016 m. panaikinti perviršinį deficitą, įskaitant išpareigojimą reikalui esant priimti priemones nuokrypiams nuo biudžeto šalinti, ir 2017 m. vykdyti fiskalinį konsolidavimą, laikydamosi 2016 m. liepos 12 d. Tarybos priimtos šaliai skirtos fiskalinės rekomendacijos. Portugalija mano, kad sankcijų taikymas turėtų neigiamos įtakos siekiant biudžeto tikslų, kuriais būtų panaikintas perviršinis deficitas šiais metais. Ji taip pat atkreipia dėmesį į ekonominės politikos išpareigojimus, visų pirma susijusius su finansų sistemų stabilizavimu ir 2016 m. nacionalinėje reformų programoje pateiktomis priemonėmis. Galiausiai Portugalija mano, kad dabartinėje Europos ir tarptautinėje aplinkoje bet kokia sankcija yra nederama, visų pirma turint omenyje didelį neapibrėžtumą, kylantį dėl Jungtinės Karalystės referendumo dėl narystės Sąjungoje rezultatų;

- (9) įvertinus pirmiau minėtus argumentus galima daryti toliau pateikiamas išvadas;
- (10) nors Portugalija nesiėmė veiksmingų priemonių perviršiniam deficitui panaikinti laikydamosi 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendacijos, bendras fiskalinis koregavimas nuo 2010 iki 2014 m. iš tiesų buvo labai didelis. Daugiau nei 6 % pagerėjus struktūriniam balansui, nominalusis deficitas, atėmus vienkartinės priemones, sumažėjo daugiau nei 5 % BVP. Vis dėlto, kaip nurodyta 2016 m. liepos 12 d. Tarybos sprendime, užbaigus ekonominę programą reformos prarado pagreitį. Kartu su fiskaliniu koregavimu buvo vykdomos visapusiškos struktūrinės reformos pagal koregavimo programą, kuri buvo sėkmingai užbaigta 2014 m. birželio mėn. ir paruošė sąlygas patikimesniam ekonomikos atsigavimui. Svarbūs uždaviniai išlieka, nes vis dar aukštas privačiojo sektoriaus ir valstybės skolos lygis apsunkina ekonomiką, o didelis nedarbo lygis trukdo ekonominiam koregavimui;
- (11) Portugalijos valdžios institucijų pasiryžimas 2016 m. panaikinti perviršinį deficitą ir 2017 m. laikytis šaliai skirtų fiskalinių rekomendacijų yra svarbus ženklas, rodantis Vyriausybės ketinimą laikytis Stabilumo ir augimo pakto. Vyriausybė pakartoja 2016 m. vasario 11 d. Euro grupėje priimtą savo išpareigojimą 2016 m., reikalui esant, imtis fiskalinių priemonių bet kokiems galimiems biudžeto vykdymo nuokrypiams ištaisyti. Vyriausybė taip pat išpareigoja išlaikyti išaldytus kai kuriuos asignavimus, sudarančius 0,2 % BVP, kaip pabrėžta stabilumo programoje. 2016 m. liepos 18 d. pagrįsto prašymo priede pateikta papildoma informacija apie tai, kaip tie asignavimai gali būti naudojami, todėl išpareigojimas jų neišleisti tol, kol išaldymas yra reikalingas, yra dar labiau įtikimas. Pirma, tai rodo, kad asignavimai numatyti konkrečiai valstybės institucijoms, kurių finansavimas jau buvo padidintas, palyginti su 2015 m.; taigi jos negali prašyti daugiau lėšų. Antra, norėdama pasinaudoti tais asignavimais bet kokia valstybės tarnyba privalo pateikti leidimą išlaidoms, kuriam reikalingas aiškus finansų ministro sutikimas. Galiausiai, tie asignavimai skiriami papildomai prie jau biudžete numatytų asignavimų ir rezervų, kurie taip pat turi būti tvirtinami;
- (12) kalbant apie tvarų perviršinio deficito panaikinimą ir, visų pirma, 2017 m. biudžetą, 2016 m. liepos 18 d. pagrįstame prašyme daroma nuoroda daugiausia į būsimą biudžeto plano projektą, kuris turi būti pateiktas 2016 m. spalio mėn., ir išpareigojama laikytis šaliai skirtos fiskalinės rekomendacijos, kurioje reikalaujama ne mažesnio kaip 0,6 % BVP struktūrinio koregavimo. Tai yra teigiamas poslinkis, palyginti su viso labo 0,35 % BVP dydžio struktūriniu koregavimu, numatytu 2017 m. stabilumo programoje, o konkrečios koregavimo priemonės dar turi būti nustatytos;
- (13) kalbant apie tariamą neigiamą sankcijų poveikį perviršinio deficito naikinimui 2016 m., Reglamento (ES) Nr. 1173/2011 6 straipsnio 1 dalimi baudos dydis apribojamas, kad neviršytų 0,2 % BVP; tai yra pakankamai nedidelė suma, kuri yra suderinama su perviršinio deficito panaikinimu. Be to, bet kokia galima bauda neturėtų įtakos struktūrinio balanso svyravimui;
- (14) išpareigojimas tęsti struktūrines reformas svarbiausiose ekonominės politikos srityse ir toliau taikyti bankų sistemos stabilizavimo priemones yra sveikintinas, nes jos taip pat yra atitinkamų Portugalijai skirtų rekomendacijų dalis. Kalbant apie 2016 m. ir vėliau numatytas kitas struktūrines reformas, pavyzdžiui, skirtas verslo aplinkai gerinti arba įmonių kapitalo nepakankamumo problemai spręsti, nurodytos priemonės nelabai skiriasi nuo to, kas buvo pateikta 2016 m. nacionalinėje reformų programoje. Nors šios reformos iš principo yra patikimos, egzistuoja su jų įgyvendinimu susijusi rizika. Galiausiai, 2016 m. liepos 18 d. pagrįsto prašymo priede aiškiai nurodytas poreikis nustatyti neveiksnių paskolų mažinimui skirtą programą;

- (15) kalbant apie sprendimo deramumą dabartinėje Europos ir tarptautinėje aplinkoje, Taryba puikiai žino apie padidėjusį neapibrėžtumą esamomis aplinkybėmis, visų pirma turint omenyje Jungtinės Karalystės referendumo dėl narystės Sąjungoje rezultatus;
- (16) atsižvelgiant į Portugalijos 2016 m. liepos 18 d. pagrįstą prašymą ir į pirmiau išdėstytus argumentus, visų pirma vykdant ekonominio koregavimo programą kartu su visapusiškais struktūrinėmis reformomis atliktą fiskalinį koregavimą; įsipareigojimus: i) reikalui esant 2016 m. imtis fiskalinių priemonių bet kokiems galimiems biudžeto vykdymo nuokrypiams ištaisyti, ii) 2017 m. imtis papildomo 0,25 % BVP struktūrinio koregavimo, palyginti su 0,35 % BVP koregavimu, nustatytu 2016 m. balandžio mėn. stabilumo programoje, ir iii) vykdyti struktūrines reformas svarbiausiose srityse, atsižvelgiant į esamas problemas, įskaitant bankų sistemos stabilizavimo priemones, laikoma, kad Portugalijos pateiktos priežastys suteikia pagrindą panaikinti 0,2 % BVP dydžio baudą,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Portugalijai skirtina 0,2 % BVP dydžio bauda už tai, kad nesiėmė veiksmingų priemonių pagal 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendaciją, yra panaikinama.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Portugalijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2016 m. rugpjūčio 9 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
M. LAJČÁK